

СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Прісь С.Ю., Хитущенко М.А.,
здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Війна в Україні та зміни кліматичних умов впливають на умови сільськогосподарського виробництва, питання сталості та якості продукції набуває величезного значення. Сільське господарство виступає ключовим гравцем у забезпеченні харчової безпеки та економічного розвитку, але при цьому стикається з рядом викликів, таких як ерозія ґрунтів, недостатність водних ресурсів, вплив забруднення на навколишнє середовище та зміни у споживчих уподобаннях. Саме тому стратегії сталого виробництва стають ключовим фактором для забезпечення якості сільськогосподарської продукції та її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Запровадження стратегій сталого виробництва в сільському господарстві відкриває широкі можливості для підвищення якості продукції. Це включає в себе використання ефективних агротехнічних методів, обережне використання ресурсів, розвиток органічного виробництва та інші підходи, спрямовані на забезпечення сталого використання природних ресурсів та уникнення негативного впливу на навколишнє середовище. Враховуючи зростаючий попит споживачів на екологічно чисті та якісні продукти, стратегії сталого виробництва стають необхідним інструментом для забезпечення сталої якості сільськогосподарської продукції, що відповідає вимогам сучасного ринку та сприяє збалансованому розвитку аграрного сектору.

У квітні 2023 року кілька східноєвропейських країн ввели тимчасове обмеження на імпорт зернових, молочних продуктів, цукру, м'яса, меду та інших товарів, у зв'язку з нестачею ефективних маршрутів постачання. Рішення Європейського Союзу від 2 травня 2023 року, що стосується введення виняткових заходів та тимчасової блокади імпорту українського зерна в деяких країнах Східної Європи, було прийняте на фоні виявлення забороненого в ЄС пестициду в імпортованій пшениці. Ці обставини підкреслюють актуальність перегляду національних стратегій щодо критеріїв економічної та агрономічної сталості [1].

* Науковий керівник – Храпач К.Г., старший викладач

Одним з найрозповсюджених критеріїв сталого агровиробництва в сучасному світі є обов'язок представлення підтверджень відсутності вирубки лісів з метою розширення оброблюваних земель. Це питання набуло особливого актуальності, зокрема, щогодини вирубують ліси площею з 300 футбольних полів. Сільське господарство є головною причиною вирубки лісів, земля розчищається для вирощування худоби або харчових рослинних культур. Якщо темпи та підхід до вирубки та відновлення лісів не зміниться, то до 2030 року на планеті може бути лише 10 % лісів [2]. Україна в історичному вимірі визначається як сільськогосподарська країна, і згідно з даними національної статистики, обсяг орних земель в країні за період з 1990 по 2021 роки залишався приблизно на одному рівні, становлячи близько 35 мільйонів гектарів, а сіножатей і пасовищ - приблизно 7,5 мільйонів гектарів. При цьому рівень конверсії лісових земель для сільськогосподарського використання не перевищує 1 % щорічно. Таким чином, використання загальноприйнятих стандартів сталого сільськогосподарського виробництва, які ґрунтуються виключно на запобіганні вирубці лісів, не є відображенням реальної ситуації в українському сільському господарстві та обмежують потенціал його внеску в удосконалення світових практик у галузі сільського господарства [1].

Ще однією важливою характеристикою сталого агровиробництва є відповідність мінімальним нормам екологічної та соціальної сталості. Це означає, що в сільському господарстві враховуються найвищі стандарти щодо екологічної безпеки та соціальної відповідальності. Здійснення виробництва з дотриманням цих мінімальних стандартів свідчить про турботу про навколишнє середовище та гармонійні відносини зі співробітниками та місцевою громадою. Такий підхід сприяє створенню екологічно стійкої та соціально відповідальної агросфери, де розвиток виробництва супроводжується збереженням природних ресурсів та покращенням соціального благополуччя. Ще однією ключовою точкою, яка визначає напрямок для впровадження сталих практик в українському агровиробництві, є система регулювання в ЄС у сфері сталого розвитку сільського господарства та сільських територій та набір законодавчих ініціатив для зменшення впливу агропромислової діяльності на навколишнє середовище – «Зелений договір ЄС».

Узагальнюючи викладене, важливо підкреслити, що в Україні сільське господарство виступає ключовим гравцем у забезпеченні харчової безпеки та економічного розвитку. Однак війна та зміни клімату створюють численні виклики, які вимагають комплексних стратегій сталого виробництва. Підвищення якості

сільськогосподарської продукції є ключовим аспектом для її конкурентоспроможності на світовому ринку. Введення стратегій сталого виробництва в сільському господарстві є обґрунтованим та необхідним кроком для подолання складних викликів. Це включає в себе ефективне використання агротехнічних методів, раціональне використання ресурсів, сприяння органічному виробництву та інші практики, спрямовані на забезпечення екологічності та сталості виробництва. Ці необхідні практики, політика та процедури вже викладені в Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року [4]. Зростаючий попит на якісні та екологічно чисті продукти відображає актуальність таких стратегій, що дозволяють агросектору відповідати вимогам сучасного ринку та сприяють розвитку галузі в гармонії з природними ресурсами.

Література:

1. Костянтин Таранець, Олег Краснюк, Сергій Зіменко. Критерії сталості продукції українського агробізнесу на базі керівних принципів FAO та Таксономії ЄС – драйвер зміцнення позицій на сировинних ринках URL: https://www.ey.com/uk_ua/climate-change-sustainability-services/the-criterion-of-sustainability-for-ukrainian-agribusiness (дата звернення: 24.02.2024).

2. Глобальні екологічні проблеми 2023 року. URL: <https://www.savednipro.org/globalni-ekologichni-problemi-2023/> (дата звернення: 24.02.2024).

3. Європейський зелений курсб можливості та загрози для України. URL: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-green-dealwebfinal.pdf> (дата звернення: 24.02.2024).

4. Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року. URL: <https://uncg.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/Stratehiia.pdf> (дата звернення: 24.02.2024).

ВІДНОВЛЕННЯ БІЗНЕС-АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Редзюк Є.В., кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування
НАН України», м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5592-5121>

За даними Міністерства фінансів України нашої державі необхідно 37,3 млрд доларів США зовнішнього фінансування для покриття дефіциту держбюджету у 2024 році. Серед пріоритетів держави – швидке відновлення, яке потребує залучення 9,5 млрд доларів